

ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

FACTORS AFFECTING SUFFICIENCY BEHAVIOR OF THE FIRST YEAR STUDENTS AT EDUCATIONAL FACULTY : LOEI RAJABHAT UNIVERSITY

ชื่อนักวิจัย

อรวรรณ เกษสังข์

ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2554

ประเภทของงานวิจัย

อื่นๆ

คำสำคัญ

ความพอเพียง

ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 แต่การน้อมรับมาปฏิบัติตามพระราชดำริจะปรากฏในส่วนของการเกษตรเป็นหลัก เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงครอบคลุมถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก โดยอาศัยความรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันต้องเสริมฐานจิตใจคนในชาติให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม มีความอดทน ความเพียร มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจพอเพียงเป็นความพยายามที่จะนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถทำให้บุคคลดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยรู้จักพอ คือ พอมี พอกิน พอใช้ และตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เป็นกรอบคิดและแนวปฏิบัติที่ครอบคลุมทุกมิติของชีวิต สามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ ทุกศาสตร์และทุกสถาบัน (มูลนิธิชัยพัฒนา, 2551) โดยแท้จริงแล้วหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงครอบคลุมมิติที่สำคัญ 4 ด้าน คือมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านวัฒนธรรม และมิติด้านจิตใจ แต่ 3 มิติแรกที่กล่าวมานี้ จะเกิดขึ้นได้ ต้องอาศัยมิติด้านจิตใจของบุคคลเป็นสำคัญ

กล่าวคือ บุคคลต้องใช้ปัญญา และจริยธรรมจนเห็นความพอดี ความประมาณ ประหยัด และมุ่งมั่นที่จะพึ่งพาตนเองให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี และมีการพัฒนาบุคคล และสังคมได้อย่างยั่งยืน ต่อมาวงวิชาการระดับอุดมศึกษา ได้รับการสนับสนุนให้ศึกษาแนวทางต่างๆ เพื่อให้ประชาชนชาวไทย ได้ดำเนินรอยตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกัน ให้มากขึ้นในทุกระดับอย่างต่อเนื่อง การให้ความสนใจวิเคราะห์ และพิจารณากรอบแนวคิดฐานองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบควรเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจศึกษาอย่างจริงจังและลุ่มลึก (เพ็ญณี แรอรท, 2552:2- 3)

ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายรัฐบาล ต้องอาศัยทรัพยากรต่างๆเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะ “คน” หรือบุคลากร ซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบส่วนสำคัญยิ่งที่จะให้การพัฒนาประเทศประสบผลสำเร็จ ซึ่งสาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ได้สรุปโดยแนวคิดและทิศทางการพัฒนาประเทศไทยไว้โดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในลักษณะที่ต่อเนื่องและยั่งยืน ทำให้คนไทยส่วนใหญ่มีความสุขที่แท้จริงในระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549 : 8-11) อย่างไรก็ตามในสภาวะปัจจุบันสภาพครอบครัว ชุมชนและสังคมเปลี่ยนแปลงไป การรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศต่างๆ เข้ามาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้การเป็นอยู่อย่างดั้งเดิมเกิดการเปลี่ยนแปลง และเมื่อสังคมไทยเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุให้ประเทศไทย ต้องพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ให้เข้ากับยุคสมัยจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม ทำให้คนไทยในปัจจุบันมีความเห็นแก่ตัว พุ่มเฟือยมากขึ้นทุกระดับ มุ่งหาประโยชน์ส่วนตัว หรือกลุ่มของตนเองโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและเลียนแบบกันรับเอาข้อมูลทั้งทางลบและทางบวก ตัวอย่างที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม ซึ่งนับวันการหลงผิดยอมทิว ความรุนแรงขึ้น จนมีผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชน (ธีระ ชัยยุทธยรรยง, 2544: 19)

การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนามนุษย์เพื่อการพัฒนาประเทศ และเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหามากมาย ในสังคม ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและของสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการสร้างสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยการเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551 : 2) การศึกษาจึงเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยเน้นที่ตัวบุคคลเป็นสำคัญครูเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาการศึกษาและพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้า ครูจึงควรเป็นผู้ที่ตระหนักถึงแนวทางของการพัฒนาและสามารถนำมาปฏิบัติได้เอง ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ในสังคมยุคใหม่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 52 จึงกำหนดให้มีการส่งเสริมกระบวนการผลิต การพัฒนาครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม ให้มีการเตรียมบุคลากรและพัฒนาบุคลากรเป็นประจำ ซึ่งการพัฒนาครูนั้นถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเพราะครูถือได้ว่าเป็นทรัพยากรบุคคลของชาติ เป็นผู้วางรากฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่เยาวชนของชาติ ซึ่งจะเจริญเติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต

การเป็นครูที่ดีมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตที่ดีคือลักษณะการดำเนินชีวิตที่มีความสอดคล้องกับความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างมีคุณค่า เช่น การกินดีอยู่ดี ถูกต้องตามสุขลักษณะ มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ มีงานทำสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ รวมทั้งการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม วัฒนธรรมอันดีงาม มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเต็มที่เต็มกำลังความสามารถ และสถานภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังหลักคิดต่างๆ ให้แก่เด็ก โดยครูต้องเข้าใจอย่างถูกต้อง สามารถวิเคราะห์ความพอเพียง ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551 : 40-41) จากสภาพดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ในการอบรม ชัดเจน และเป็นตัวแบบให้กับนักเรียน ดังนั้นถ้าตัวแบบไม่ดี ก็อาจจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ดี ซึ่งเกิดจากพฤติกรรมที่เลียนแบบครูผู้สอนนั่นเอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษากับนักศึกษาณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 1 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่น่าจะสามารถพัฒนาและหล่อหลอมให้มี

พฤติกรรมพอเพียงต่อไปได้ ซึ่งในอนาคตจะสำเร็จออกไปเป็นครูและเป็นตัวแบบที่ดี การหล่อหลอม นั้นมีปัจจัยหลายปัจจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะมีพฤติกรรมพอเพียงที่ดีได้นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัยด้วยกัน แต่จะมีปัจจัยอะไรบ้างที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมพอเพียงที่จะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้เกิดมีพฤติกรรมความพอเพียง ซึ่งไอเซ็น และฟิชไบน์ (Ajzen & Fishbein, 1980 อ้างถึงใน กิ่งอ้อ มะลินิล, 2552 : 46) ได้อธิบายทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่เป็นทฤษฎีที่ใช้ในการทำนายและอธิบายพฤติกรรมของบุคคล โดยมีการเชื่อมโยงตัวแปรต่างๆ ทางสถานการณ์และจิตลักษณะในเชิงเหตุและผลอย่างชัดเจนที่อธิบายว่า พฤติกรรมของบุคคลอยู่ภายใต้ความควบคุมของจิตหรือเจตนาของบุคคลนั้น โดยการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ผ่านการรับรู้ที่สถานทางสังคมและความเชื่อของผลที่เกิดจากการกระทำว่าควรกระทำหรือไม่ นอกจากนี้มีนักการศึกษาทำการวิจัย ดังเช่น ดวงเดือน พันธุนาวัน (2524 : 67-72 อ้างถึงใน ชวนชัย เชื้อสารุชน, 2546 : 19) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่บุคคลกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบมีสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการ คือ ลักษณะตัวแบบ ถ้าตัวแบบน่าสนใจหรือน่าเลื่อมใสหรือมีลักษณะเป็นผู้ใหญ่กว่าหรือมีประสบการณ์มากกว่าก็就会被เลียนแบบมาก และผลที่เกิดขึ้นกับตัวแบบถ้าตัวแบบกระทำพฤติกรรมหนึ่งแล้วได้รับความพอใจหรือได้รับรางวัล ผู้สังเกตเห็นก็ย่อมอยากเลียนแบบการกระทำนั้น ดังผลการวิจัยของ ดวงเดือน พันธุนาวัน และคณะ (2529 : 49-82 อ้างถึงใน ชวนชัย เชื้อสารุชน, 2546 : 19) ที่พบว่า ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างแก่เด็กเกี่ยวกับการรับข่าวสารต่างๆ ได้มาก กล่าวคือ ถ้าผู้ปกครองชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์กับเด็กมาก เด็กในปกครองก็รับเนื้อหาจากโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากด้วย จะเห็นได้ว่าสื่อก็เป็นส่วนหนึ่งของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในทำนองเดียวกัน ฐานันดร เปียรศิริ (2545 : 204-200) พบว่า นักเรียนที่เห็นแบบอย่างการประหยัดไฟฟ้าจากครอบครัวที่มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเป็นผู้มีพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่เห็นแบบอย่าง จะเห็นได้ว่ามีปัจจัยหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการกระทำของคน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยด้านความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านลักษณะความมุ่งมั่นอนาคตและความควบคุมตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านพฤติกรรมปรับเปลี่ยนแบบ และด้านอิทธิพลของสื่อ ว่าปัจจัยใดที่สามารถส่งผลดีที่สุดต่อพฤติกรรมความพอเพียง เพื่อที่จะเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาคณะครุศาสตร์ได้นำไปประกอบการพิจารณาการจัดฝึกอบรมให้นักศึกษามีพฤติกรรมความพอเพียง ซึ่งอนาคตต่อไปจะไปเป็นครู เป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนผู้เรียน และเป็นตัวแบบที่ดี ด้านการมีพฤติกรรมความพอเพียงให้กับผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 1,068 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีตัวแปรพยากรณ์ 1 ต่อ 20 หน่วยตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นตาม

โปรแกรมวิชา และทำการสุ่มอย่างง่ายแบบเป็นสัดส่วนในแต่ละชั้น และกลุ่มตัวอย่าง จำนวนนักศึกษา 360 คน ตามวิธีการของแฮร์และคณะ (Hair, et al., 2006 : 197 อ้างถึงในภัทรพร เกษสังข์, 2553 : 270)

วิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบวัด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับ พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านพอประมาณ 2) ด้านความมีเหตุผล และ 3) ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษาประกอบด้วยปัจจัยหลักมี 2 ตัวได้แก่ 1) กลุ่มจิตลักษณะเดิม มี 2 ตัวแปร ประกอบด้วย 1.1) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 1.2) ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน และ 2) กลุ่มจิตลักษณะตามสถานการณ์ มี 3 ตัวแปร ประกอบด้วย 2.1) ด้านความเชื่ออำนาจในตน 2.2) ด้านพฤติกรรมการเลียนแบบ และ 2.3) ด้านอิทธิพลของสื่อ และ **ตอนที่ 4** แบบวัดกลุ่มจิตลักษณะเดิม ทางด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำเครื่องมือทั้งหมด ไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง จากนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2553 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการคำนวณค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมความพอเพียง และแต่ละระดับของปัจจัย เป็นมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) รายด้านและรายรวม
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)
4. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผล โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีการ Enter แล้วจึงเลือกตัวแปรที่มีนัยสำคัญเพื่อวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด ด้วยวิธีการ Stepwise จากนั้นนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญไปสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

1. ระดับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย มีพฤติกรรมความพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมความพอเพียงด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความพอประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านความพอประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ท่านซื้อสินค้าโดยคำนึงถึงความประหยัดและมีคุณภาพ รองลงมา คือ ท่านเลือกซื้อสินค้าอุปโภค บริโภค เฉพาะที่มีความจำเป็นต้องใช้ และพอเหมาะกับความต้องการของตนเอง และท่านใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย โดยไม่ฟุ้งเฟ้อ ตามกระแสนิยม ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่าน

จะเปลี่ยนหรือซื้อสินค้ารุ่นใหม่ทุกครั้ง เพื่อให้เป็นคนทันสมัย ด้านความมีเหตุผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ก่อนซื้อสินค้า ท่านได้ไตร่ตรอง โดยคำนึงถึง ความประหยัด ความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดในสินค้า รองลงมา คือ ท่านซื้อสินค้าที่ผลิตในประเทศมากกว่า ที่จะซื้อสินค้าที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ และในการเลือกซื้อของใช้ส่วนตัวท่านจะคำนึงถึงความพอดี และความจำเป็นในการใช้สินค้าเท่านั้น ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านจะประกอบอาหารรับประทานเอง โดยคำนึงถึง คุณค่าของอาหาร และความปลอดภัยในการบริโภค และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ท่านมีเรื่องเครียด ท่านจะใช้วิธีการเล่นกีฬา หรือ ฟังเพลง แทนการพึ่งพายาเสพติด รองลงมา คือ ในการดำเนินชีวิตท่านยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และ ท่านยึดหลักการทางศาสนา เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายของตนเอง

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรพยากรณ์กับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา ดังนี้ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง 4 ตัว ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อ รองลงมา คือ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ด้านพฤติกรรมการเล่นแบบ และ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามลำดับ และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง 2 ตัว ได้แก่ ด้านความเชื่ออำนาจในตน และด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีการ Enter พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 6 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 77.00 ($R^2 = .770$) และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ด้านอิทธิพลของสื่อ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมการเล่นแบบ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมและด้านความเชื่ออำนาจในตน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษาโดยวิธี Stepwise พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ด้านอิทธิพลของสื่อ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมการเล่นแบบ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และด้านความเชื่ออำนาจในตน สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษาได้ตามลำดับ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 77.00 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน (Beta) พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน (Beta= .254) รองลงมาคือ ด้านอิทธิพลของสื่อ (Beta= .220) และตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษาได้น้อยที่สุดคือด้านความเชื่ออำนาจในตน (Beta= .119)

อภิปรายผล

1. ระดับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา มีพฤติกรรมความพอเพียง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมความพอเพียงด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านความพอประมาณ และด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่จะดำเนินการสิ่งใดนักศึกษาได้ยึดการมีเหตุผล เช่น ก่อนซื้อสินค้าได้ไตร่ตรอง โดยคำนึงถึง ความประหยัด ความคุ้มค่า และประโยชน์สูงสุดในสินค้า อีกทั้งนักศึกษาได้รับการอบรม ปลูกฝังเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสมัยเป็นนักเรียน ซึ่งโรงเรียนได้เห็นความสำคัญในการนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความมีเหตุผลและความประหยัด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรางคนาง ชูแก้ว (2551: 177) ที่พบว่าระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เนื่องจาก นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ยังมีความรับผิดชอบน้อยอยู่ การใช้จ่ายยังไม่ได้ทำเป็นระบบ โดยไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายของตนเอง อาจเป็นเพราะที่บ้านไม่เคยทำ จึงทำให้ขาดตัวแบบที่ดีก็ได้ และการรับประทานอาหารนักเรียนยังไม่ได้คำนึงถึงหลักสุขอนามัยในการรับประทานโดยไม่ใช่ช้อนกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเคยชินที่ปฏิบัติมาในครอบครัว หรือคิดไม่ทัน หรืออาจคิดว่าไม่มีใครป่วยไม่เป็นอะไร เป็นต้น

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรพยากรณ์กับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 โดยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทุกตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา ดังนี้ ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง 4 ตัว ได้แก่ ด้านอิทธิพลของสื่อ รองลงมา คือ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ด้านพฤติกรรมการเลียนแบบ และด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง 2 ตัว ได้แก่ ด้านความเชื่ออำนาจในตน และ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ หรือเกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้นั้นเกิดจากการรับรู้ต่อสิ่งนั้นก่อน เมื่อเกิดการรับรู้แล้วเกิดนิยมนิยมชอบจะก่อรูปเป็นเจตคติและนำไปสู่ค่านิยม (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543 : 217) โดยเฉพาะสื่อมีบทบาทที่สำคัญต่อการแสดงออกในกลุ่มเด็กวัยรุ่นมากเมื่อเด็กวัยรุ่นบริโภคสื่อทั้งจาก อินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่ออื่นๆ เป็นประจำทำให้เกิดการซึมซับเข้าไปต่อเนื่องจนเกิดการรับรู้ ความเชื่อจนเกิดเป็นพฤติกรรมหรือเกิดการเลียนแบบต่อพฤติกรรมที่ตนชื่นชอบ และการที่นักศึกษาที่มีจิตลักษณะการมุ่งอนาคตสูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่เห็นคุณค่าต่อการมีพฤติกรรมความพอเพียง จึงทำให้ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมความพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอารมณ สนานนท์ (2544 : 74) ที่ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากรของนักเรียนในสถาบันราชภัฏ พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประหยัดทรัพยากร พฤติกรรมการประหยัดการใช้จ่าย และพฤติกรรมการประหยัดเวลา อย่างมีนัยสำคัญ

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยวิธี Stepwise อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ด้านอิทธิพลของสื่อ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านพฤติกรรมการเลียนแบบ ด้านเหตุผลเชิงจริยธรรม และด้านความเชื่ออำนาจในตน ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 โดยสามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา ได้ร้อยละ 77.00 และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน เนื่องจากตัวแปรนี้เป็นกลุ่มจิตลักษณะเดิมที่เป็นลักษณะทางจิตใจที่ส่งผลผลักดันให้เกิดพฤติกรรมหรืออาจกล่าวได้ว่าจิตสั่งกาย เช่นเดียวกับมิสเชล (Mischel, 1974 : 287) ที่กล่าวว่าลักษณะมุ่งอนาคต เป็นความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นความสำคัญของผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีความต้องการได้รับผลในอนาคตที่ดีกว่าหรือมากกว่าผลที่ได้รับในปัจจุบัน จึงมีการวางแผนเพื่อปฏิบัติและควบคุมตนเองให้ปฏิบัติเป็นขั้นเป็นตอนตามแผนที่วางไว้ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคต ซึ่งการดำเนินการปฏิบัติตามแผนนี้เป็นระยะเวลาานานกว่าจะบรรลุผล

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1. จากการศึกษาพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงสูงสุด คือ ด้านลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ควรพัฒนาเป็นอันดับแรก เพื่อให้มีพฤติกรรมความพอเพียงสูง ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดหลักสูตรหรือการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกเรื่องการวางแผนปฏิบัติเตรียมตัวในอนาคต สิ่งที่ต้องพัฒนาต่อมา คือด้านอิทธิพลของสื่อ ดังนั้น สถาบันควรตรวจสอบสื่อป้ายโฆษณา พร้อมจัดทำป้ายให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมความพอเพียง หรือเปิดเสียงตามสายช่วงพักกลางวันให้เห็นคุณค่าของการแสดงพฤติกรรมความพอเพียง และมีการยกย่องนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จ

2. จากการศึกษาาระดับพฤติกรรมความพอเพียง เมื่อแยกเป็น 3 ห่วง พบว่า ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีระดับต่ำที่สุด ดังนั้นสถาบันควรฝึกให้นักศึกษาแสวงหาความรู้ มีประสบการณ์ที่ดีฝึกความสามารถในการจัดการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ฝึกให้มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของตนในแต่ละเดือน และให้ความรู้หรือส่งเสริมเกี่ยวกับสุขอนามัย เช่น การรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น หรือสมาชิกในครอบครัว หรือจัดกิจกรรมการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรส่งเสริมให้นักศึกษาดำเนินชีวิตโดยการยึดมั่นในความซื่อสัตย์และมีลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา โดยนำตัวแปรที่ส่งผลไปพัฒนาให้กับนักศึกษา
2. ควรศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุระดับหรือการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

www.thaiedresearch.com